

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова**

Научна специалност: Маркетинг

Пловдивски университет „П. Хилендарски“, катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Световно стопанство и МИО“, в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Екатерина Кирилова Стефанова*

Тема на дисертационния труд: *Ценообразуване на аеронавигационните услуги в Европа*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури като външен член по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2628/26.09.2024 г. на Зам.-ректора по научноизследователска дейност на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Докторант Екатерина Стефанова е обучавана по докторска програма към катедра „Международни икономически отношения и бизнес“ при факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС по научна специалност „Световно стопанство и МИО“, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 759/20.03.2018 г. Обучението е осъществено в задочна форма в периода 06.03.2018 – 06.03.2022 г.

Стефанова има магистърска степен по „Международни бизнес отношения“ и бакалавърска степен по „Международни отношения“, придобити в СУ „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет.

Придобитите задълбочени знания по време на обучението, както и натрупаният ценен професионален опит на докторанта са благоприятствали разработването на дисертационния труд.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният ми за становище дисертационен труд е с общ обем от 192 страници, от които: увод (6 стр.), четири глави (157 стр.), заключение (5 стр.), използвана литература (6 стр.) и приложения (11 стр.). Съдържанието на основния текст е онагледено с 12 таблици, 16 фигури и 1 карта. Използваната литература се състои от 80 информационни източника на два езика (български и английски).

Темата на дисертацията представлява интерес както за теорията, така и за практиката на авиоиндустрията в Европа. Актуалността на тематиката произтича от важността на въпроса за ценообразуването на аеронавигационните услуги и по-конкретно в контекста на разходната ефективност.

Целта и задачите са ясно формулирани.

Изведената основна теза и две хипотези на изследването предопределят теоретико-методологичния и практико-приложния характер на дисертационния труд.

Разработването на авторов модел за динамично ценообразуване за конкретен доставчик на АНО (ДП „Ръководството на въздушното движение“) се базира на разглеждането на спецификите на аеронавигационни услуги в Европа и извършването на критичен анализ на същността и особеностите на традиционните и съвременните методи на ценообразуване.

Приложените статистически методи в емпиричния анализ са адекватни на характера на изучаваното явление.

Считам, че дисертацията е *добре структурирана, актуална и значима в тематично отношение.*

Оценявам положително аргументирания *избор на обект и предмет на изследване* и приемам, че *изследователската цел* е постигната.

Поставените *задачи* са изпълнени.

Докторантът отлично познава актуалното състояние на проблема, а *литературните източници* са коректно използвани.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

От изложението на разработката е видно, че авторът умее да интерпретира, систематизира и анализира наличната литература по темата на дисертацията. В този смисъл са дискутирани мястото и ролята на въздушния транспорт в Европа, същността и развитието на инициативата Единно европейско небе, отражението на пандемията Covid-19 върху авиационния сектор (първа глава).

Аналитичният преглед на традиционните и съвременните методи на ценообразуване (втора глава) осигурява теоретична основа за възприемането на авторова позиция относно използването на най-подходящ метод за ценообразуване на аеронавигационните услуги, а именно динамичното ценообразуване.

Отчитайки спецификите на ценообразуването на аеронавигационното обслужване в Европа (трета глава) дисертантът предлага и апробира авторов модел за динамично ценообразуване при предоставяне на аеронавигационни услуги от ДП „Ръководство на въздушното движение“.

Дисертацията *предоставя практически ориентир* при вземането на управленски решения във връзка с повишаването на финансовите резултати на доставчиците на аеронавигационно обслужване и е *отправна база за бъдещи проучвания* върху ценообразуването на услугите в сектора на въздухоплаването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Запознаването с дисертацията създава у мен убеждението, че в нея са налице доказателства за наличието на научно-приложни резултати.

Приемам така формулираните от докторанта три научни и практико-приложни приноси.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертацията са обявени три броя самостоятелни публикации, индексирани във вторични световноизвестни бази данни – 2 научни доклада, представени на национални конференции и 1 научна статия в международно издание.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа всички необходими реквизити, разработен е коректно и в достатъчна степен отразява структурата, съдържанието и приносните моменти на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични бележки към дисертационния труд. Препоръчвам на докторанта да продължи работата си по темата за ценообразуването в сферата на услугите и да издаде монография, с която да популяризира постигнатите резултати в професионалната общност.

8. Заключение

Предоставената дисертация представлява оригинално, самостоятелно и задълбочено научно изследване на актуален и значим проблем. Тя съдържа ясно открити теоретико-методологически и практико-приложни приноси и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и вътрешните нормативни документи на УНСС.

Затова давам **положителна оценка** на разработения дисертационен труд и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да **присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Екатерина Кирилова Стефанова** в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Световно стопанство и МИО“.

16.10.24 г.
Пловдив

Подпис:
/доц. д-р Теофана Димитрова/